

literaturami a romanisticky orientovaní medievisté mohou být ve výkladu Stanovské a Kerna potěšeni tím, že některé rysy staročeských básní (například maskulinní označení milované ženy) z německých zdrojů odvodit nelze, a že tedy na dávných teoriích přímých kontaktů mezi okciténskou kolébkou poezie vytržibené lásky a našimi zeměmi přece jen něco pravdy bude. Skutečností však zůstává, že změny provedené v českém vydání oproti tomu rakouskému jsou prakticky pouze k horšímu.

Jakub Sichálek končí svou recenzi na českou verzi konstatováním, že tato kniha Lehárovu edici z roku 1990 nenahrazuje, ale naopak ji činí potřebnější než kdy dřív. Domnívám se, že podobný vztah panuje i mezi *Altschechische Liebeslyrik a Staročeským a německým básnictvím*. Kdo by toto dílo četl pouze česky, ochudil by se o mnohé z toho, co tento podnik činí smysluplným v rámci paleoohemistiky i středoevropské medievistiky vůbec – třeba jako nové vykočení po zarostlé cestě (srov. recenzi Jana Hona in *Česká literatura* 61, 2013, s. 102–112). Mezi literárními vědci, kteří se touto oblastí zabývají, patří naštěstí schopnost číst německy k nutné výbavě. S ohledem na širší publikum se zájmem o starší literaturu lze pak právě na srovnání českého a rakouského vydání této práce ukázat, jak důležitou složku edic starších literárních děl mohou hrát prosté prozaické překlady do moderního jazyka. České ediční praxi v tomto oboru zatím dominují transkripce anebo přebásnění. Služba, kterou v *Altschechische Liebeslyrik* konají německé verze textů i pro českého čtenáře, nás možná dovede k zamyšlení nad tím, zda by tento stav nebylo dobré změnit.

MATOUŠ JALUŠKA

Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea. Signatura 1 A, edd. Marek BRČÁK – Dalibor DOBIÁŠ – Michal DRAGOUN – Martina JAMBOROVÁ – Matěj MĚŘIČKA – Kateřina VOLEKOVÁ, Scriptorium, Praha 2014

212 s., ISBN 978-80-88013-03-7

Národní muzeum pokračuje v rámci svého institucionálního výzkumu v systematickém zpřístupňování přírůstků ke svému rukopisnému fondu a rozsáhlé sbírky rukopisných zlomků. Středověké přírůstky k Bartošovu soupisu rukopisů, vydanému v letech 1926 a 1927, zpřístupnil katalog Michala Dragouna z roku 2011 (viz SMB

4, 2012, s. 137–138), rukopisné zlomky ze sbírky Adolfa Patery a Čenka Zírta popsali v roce 2012 Michal Dragoun a Jindřich Marek (viz SMB 5, 2013, s. 326–327). Nyní zveřejněný svazek představuje první část kmenové sbírky rukopisných zlomků Národního muzea označenou signaturou 1 A.

Zpracovávaná signatura se dále dělí do tří celků: 1 A a autografy panovníků, umělců a dalších významných osobností; 1 A b *Rukopisy královédvorský a zelenohorský* a další falza jejich okruhu, malá část doprovodné dokumentace; 1 A c středověké jazykově české zlomky. Různorodá povaha těchto zlomků si vyžádala, aby se na jejich zpřístupnění podílel poměrně široký autorský kolektiv s kodikologickou, historickou a filologickou specializací. Popisy každého z celků mají samostatný úvod, který seznamuje čtenáře s povahou v něm uloženého materiálu. Vzorem pro popisnou práci byly tradiční *Zásady popisu rukopisů*, ale autoři vycházeli také z praxe uplatňované v katalogích z poslední doby a vytvářeli záznamy tak, aby je bylo možné uplatnit i v elektronickém prostředí.

Obecně lze říct, že obsah základní sbírky zlomků je zajímavější než starších sbírek Čenka Zírta a Adolfa Patery – už proto, že byla plánovitě budována a materiál do ní byl vybírán na základě jazyka i jiných kritérií. Obsahově se jedná jak o úřední korespondenci (tedy materiál nacházející se jinak spíše v archivech), již vedli šlechtici či habsburští panovníci, tak o různé rarity a autografy nebo materiály spjaté s francouzskou revolucí. Důležité jsou také *Rukopisy královédvorský a zelenohorský*, materiály k nim a zejména jazykově české zlomky.

Ačkoli jde o kvalitní a pečlivě zpracovaný katalog, některé jednotlivosti lze vytknout. Např. u kázání jsou často uváděny příliš krátké incipity. Na s. 19 se pracuje s ideologizovaným pojmem „Velká říjnová socialistická revoluce“, v době napsání dopisu zpřístupněného pod č. 117 byl Vladimír Iljič Lenin již více než rok mrtev. Moskevský mír odkazovaný v č. 127 byl ve skutečnosti podepsán 12. března 1940 s platností od následujícího dne. Sv. Margareta v č. 291 je nepochybně sv. Markéta, „Mistr Václav z Betléma“ z č. 339 pak Václav z Dráčkova († 1469) nebo jiný mistr Václav doložený v Betlémské kapli k roku 1489.

Je bezesporu škoda, že významné zlomky z této části sbírky ještě nejsou digitalizovány. Přes uvedené připomínky, které nezmenšují cenu díla jako celku, jde o významný počín při zpřístupňování historických fondů Národního muzea a je možné se těšit na jeho pokračování.

JINDŘICH MAREK